

ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ
СТАРОКЫРЛАЙСКОГО СЕЛЬСКОГО
ПОСЕЛЕНИЯ АРСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН

ул.Тукая, д. 2, с.Нижние Метески, Арский
муниципальный район, 422022

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ АРЧА
МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
ИСКЕ КЫРЛАЙ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ
БАШКАРМА КОМИТЕТЫ

Тукай урамы, 2 йорт, Түбән Мәтәскә
авылы, Арча муниципаль районы, 422022

Тел. (84366)56-2-93, факс (84366)56-2-93. E-mail: Kuper.Ars@tatar.ru

КАРАР

« 16 » июль 2021ел

№ 8

«2021-2023 елларга Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Иске Кырлай муниципаль берәмлеге жирләрәннән файдалану һәм аларны саклау» муниципаль программасын раслау турында

Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Иске Кырлай авыл жирлеге территориясендә жирләрне саклауны гамәлгә ашыру максатларында, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 179 ст., Россия Федерациясе Жир кодексының 11,13 ст. нигезендә, "Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында" 2003 елның 06 октябрдәгә 131-ФЗ номерлы Федераль законга, "Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында" 2004 елның 28 июлендәгә 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законына таянып, Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Иске Кырлай авыл жирлеге Башкарма комитеты **КАРАР БИРӘ:**

1. «2021-2023 елларга Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Иске Кырлай авыл жирлеге жирләрәннән файдалану һәм аларны саклау» муниципаль программасын раслау турында» карарын кушымта нигезендә расларга.

2. Әлеге карарны Татарстан Республикасы хокукый мәгълүмат рәсми порталында бастырып чыгарырга (<http://pravo.tatarstan.ru>) һәм Арча муниципаль районының рәсми сайтында урнаштыру юлы белән халыкка игълан итәргә (<http://arsk.tatarstan.ru>).

3. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуну уз өстемә алам.

Иске Кырлай авыл жирлеге башлыгы

Ф.Ф.Лутфуллин

Иске Кырлай авыл җирлеге
Башкарма комитетының
16.07.2021 №8
карарына кушымта

**«2021-2023 елларга Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Иске
Кырлай авыл җирлеге җирләрәннән файдалану һәм аларны саклау»
муниципаль программасы**

**«2021-2023 елларга Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Иске
Кырлай авыл җирлеге җирләрәннән файдалану һәм аларны саклау»
муниципаль программасының паспорты**

Программаны эшләү өчен нигез	РФ Җир кодексы, "Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында" 2003 елның 06 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон
Заказчы	Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Иске Кырлай авыл җирлеге
Программаны төп эшләүче	Иске Кырлай авыл җирлеге Башкарма комитеты
Программаның төп максаты	Иске Кырлай авыл җирлеге җирләрән саклау һәм алардан рациональ файдалану буенча чараларны гамәлгә ашыру
Программаның билгеләнеше	Иске Кырлай авыл җирлеге җирләрән саклау мәсьәләләрен хәл итү
Программаны гамәлгә ашыру срогы	2021-2023 еллар
Көтелгән нәтиҗәләр	Җирләрне саклау һәм рациональ файдалану өлкәсендә дөүләт сәясәтен гамәлгә ашыру, начарайган җирләрне торгызу, халыкның экологик иминлеген һәм аның тормыш сыйфатын күтәрү
Программаны гамәлгә ашыруны тикшереп торы	Иске Кырлай авыл җирлеге Башкарма комитеты
Программаны гамәлгә ашыру механизмы	Җирләрне саклау һәм рациональ файдалану буенча җир хужаларының һәм кулланучыларның эшчәнлеген координацияләү Иске Кырлай авыл җирлеге Башкарма комитеты тарафыннан башкарыла. Программаны төгәлләштерү кирәк булган саен үткәрелә
Финанслау чыганаclarы	Программаны үтәү муниципаль берәмлек бюджеты һәм оешмалар акчалары хисабына башкарыла

1. Муниципаль программаны гамәлгә ашыру өлкәсендә төп проблемалар һәм агымдагы торышына тасвирлама

Жир-әйләнә-тирә мохитнең мөһим өлеше, аны куллану башка табигать объектлары: хайваннар, урманнар, үсемлекләр дөньясы, сулар, файдалы казылмалар һәм жир асты байлыкларының башка кыйммәтләре белән бәйле. Жирне куллану һәм саклаудан башка табигый ресурслардан файдалану мөмкин түгел. Жирнең хужасызлыгы якин киләчәктә әйләнә-тирә мохиткә зыян китерәчәк, жирнең өске катламы - туфрак жимерелүгә, аның химик һәм радиоактив пычрануына гына китереп калмыйча, бөтен табигать комплексының экологик начараюына да китерәчәк.

«2021 - 2023 елларга Арча муниципаль районы Иске Кырлай авыл жирлегенә жирләрненән файдалану һәм саклау» муниципаль программасы (алга таба - Программа) икътисадны ныгыту максатыннан, жир ресурсларыннан нәтижәле һәм рациональ файдалану һәм идарә итү буенча дәүләт сәясәтен гамәлгә ашыруны тәэмин итә торган жирләрдән файдалану һәм саклау өчен уңай шартлар тудыруга юнәлтелгән.

Жир фондының күбесен төрле максатларда куллану әйләнә-тирә мохит экосистемасының барлык чылбырының табигый бөтенлеген саклау буенча билгеле бер бурычлар йөкли. Табигатьтә барысы да үзара бәйләнгән. Шуңа күрә, бер буынның дәрәжәсендә бозу, урманмы ул, хайваннар дөньясымы, жир экосистемасының бөтенлегенә бозылуга китерә.

Жирне рациональ файдаланмау, аңа хужасыз караш аның функцияләре бозылуга, табигый үзлекләре кимүгә китерә.

Жирләргә саклау жирдән нәтижәле файдаланганда гына уңышлы булырга мөмкин.

Иске Кырлай авыл жирлегенә тотрыклы социаль-икътисади үсеш һәм анда яшәүчеләрнең имин экологик яшәеше проблемалары бүгенге этапта жирләргә саклау һәм куллану мәсьәләләрен хәл итү белән тыгыз бәйләнгән. Авыл жирлегенә дәрәжәсендә жирләргә саклау һәм куллану буенча жирле проблемаларны мөһим хәл итәргә мөмкин, өстәвенә, хәзерге вакытта яшәүчеләр генә түгел, киләчәк буын мөнфәгатьләрендә тулы, комплекслы һәм акыллы итеп хәл итәргә мөмкин.

Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Иске Кырлай авыл жирлегенә территориясендә рәхсәт ителгән төрле жир кишәрлекләре бар.

Иң кыйммәтле жирләр-авыл хужалыгы билгеләнешендәге авыл хужалыгы жирләре.

Жирлек территориясендәге көтүлекләр мәдәни-техник торышы буенча, нигездә, чиста. Көтүлекләр шәхси ярдәмче хужалыклар тарафыннан файдаланыла.

Көтүлекләргә, барлык кулланучыларны да исәпкә алсак, артык зыян килмәгән. Жирлектәге барлык көтүлекләрдә дә яшел үлән күп.

Гомүмән алганда, жирләргә экологик торышы яхшы, әмма рәхсәтсез ясалган чүпләкләр әйләнә-тирә мохиткә тискәре йогынты ясый һәм экологик хәлне катлауландыра.

2. Муниципаль программаны гамәлгә ашыруның максатлары, бурычлары һәм максатчан күрсәткечләре, сроклары һәм этаплары

Жирлек территориясендә жирләрдән файдалану һәм саклау өлкәсендә муниципаль сәясәтнең төп принциплары түбәндәгеләрдән гыйбарәт: Иске Кырлай авыл жирлегенә Башкарма комитеты эшчәнлегенә законлылыгы һәм ачыклыгы, хисапчылык һәм контрольлек, нәтижәле.

Муниципаль программаның максаты-жирләргә һәм туфракларны пычрату, юкка чыгару, начарайту, бозу һәм башка тискәре йогынты ясамау, шулай ук жирләргә рациональ файдалануны, шул исәптән авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләрдә туфракның уңдырышлылыгын торгызу һәм жирләргә яхшыртуны тәэмин итү.

Куелган максатларга ирешү өчен түбәндәге бурычларны хәл итү күздә тотыла:

- житештерү һәм куллану калдыклары белән эш итү өлкәсендәге эшчәнлекне оптимальләштерү;
- жирләрден файдалану һәм саклау нәтижәлелеген арттыру, жирләрден рациональ файдалануны һәм саклауны оештыру;
- яшел үсентеләрне саклау һәм торгызу;
- жирләрне инвентаризацияләү.

Жирләрне инвентаризацияләү жирләрне начарайту, пычрату, чүпләү, бозу, хужалык эшчәнлегенең башка тискәре (зарарлы) йогынтысын булдырмау, максатчан кулланылмаган жир кишәрлекләренең, жирләрнең башка тасвирламаларының рөхсәт ителгәнчә файдаланылмавын ачыклау максатыннан башкарыла.

Әлеге Программаны тормышка ашыру жирдән файдалануны тәртипкә салуга, яңа жир кишәрлекләрен әйләнешкә кертүгә, авыл жирлегенең инвестицияләр җәлеп итүчәнлеген арттыруга, икътисадны үстерүгә, жирләрне нәтижәле файдалануга һәм саклауга ярдәм итәчәк.

Программа чараларын үтәү нәтижәсендә:

- 1) торак пунктларны төзекләндерү;
- 2) жирләрнең сыйфатын яхшырту;
- 3) жирләрне нәтижәле файдалану тәэмин ителәчәк.

Программаны гамәлгә ашыру срогы-2021-2023 еллар.

3.Муниципаль программаның төп чаралары исемлеге

Муниципаль программа кысаларында Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Иске Кырлай авыл жирлеге территориясендә жирләрне саклау һәм файдалану нәтижәлелеген арттыру буенча чаралар планлаштырылды.

N	Чара исеме	Финанслау (финанслау чыганагын күрсәтеп), мең сум	Башкаручы	Үтәү срогы	Җаваплы затлар
1.	Чокырларның өске катламын ныгыту	Оешмаларның, шәхси затларның, жирдән файдаланучыларның үз акчалары	Жирләрнең урнашу урыны буенча	Даими	Оешма җитәкчеләре, шәхси затлар
2.	Гомумтаралган файдалы казылмалар карьерларына инвентаризация үткөрү. Әлеге карьерларны конкрет оешмаларга беркетү. Аларны рекультивацияләү проектларын эшләү	-	Авыл жирлеге Башкарма комитеты	2021-2023	Башкарма комитет җитәкчесе
3.	Карьерларга рекультивация үткөрү	Оешмаларның, шәхси затларның, жирдән	Карьерлардан файдаланучылар	Даими	Оешма җитәкчеләре, шәхси затлар

		файдалану ыларның үз акчалары			
4.	Шәхси буаларны, башка гидротехник су объектларын ачыклау һәм әлеге корылмаларны конкрет милекчеләр тарафыннан тикшерү	-	Авыл җирлеге Башкарма комитеты	2021-2023	Башкарма комитет житәкчесе
5.	Жирдән файдалану, линия объектлары корылмалары, юл челтәре, чикләнгән файдалану җирләре, сыйфат күрсәткечләре белән җирләрнең бердәм базасын формалаштыру һәм алып бару	-	Авыл җирлеге Башкарма комитеты	2021-2023	Башкарма комитет житәкчесе
6.	Иске Кырлай авыл җирлеге торак пунктлар территорияләрен төзекләндерү һәм яшелләндерү _____	-	Авыл җирлеге Башкарма комитеты	Даими	Башкарма комитет житәкчесе
7.	Авыл хужалыгы җирләрен агачлар һәм куаклар, чүп үләннәре үсүдән саклау буенча чаралар үткөрү һәм зарарлы организмнардан саклау	Жирдән файдалану ыларның үз акчалары	Жирләрнең урнашу урыны буенча	Даими	Руководители организации, частные лица
8.	Хужалык эшчәнлегенең башка тискәре (зарарлы) йогынтысына дучар ителгән җирләрне яхшырту һәм торгызуны тәэмин итү	Жирдән файдалану ыларның үз акчалары	Жирләрнең урнашу урыны буенча	Даими	Руководители организации, частные лица
9.	Рәхсәтсез төзелеш фактларын ачыклау	Финанслау таләп ителми	Авыл җирлеге Башкарма комитеты	Даими	Башкарма комитет житәкчесе
10.	Иске Кырлай авыыл җирлеге территориясендә җирләрдән файдалану тәртибен җайга сала торган норматив- хокукый актларның,	Финанслау таләп ителми	Авыл җирлеге Башкарма комитеты	Даими	Башкарма комитет житәкчесе

	шулай ук Иске Кырлай авыл җирлеге территориясендә җирләрдән файдалану тәртибен җайга сала торган башка хокукый актларның үтөлешен гамәлгә ашыру				
11.	Авыл җирлеге җир кишәрлекләренең максатчан билгеләнеше һәм рөхсәт ителгән файдалану режимының үтөлешен контрольдә тоту	Финанслау таләп ителми	Авыл җирлеге Башкарма комитеты	Даими	Башкарма комитет җитәкчесе
12.	Авыл җирлеге территориясен чүп-чардан, шул исәптән рөхсәтсез чүпләкләрдән арындыру буенча даими чаралар оештыру	Финанслау таләп ителми	Авыл җирлеге Башкарма комитеты	Даими	Башкарма комитет җитәкчесе
13.	Су эрозиясенә дучар булган урыннарда куаклар һәм агачлар утырту, торак пунктлар эчендә ярларны ныгыту	Финанслау таләп ителми	Авыл җирлеге Башкарма комитеты	Даими	Башкарма комитет җитәкчесе
14.	Авыл җирлеге территориясендә рөхсәт ителгән җир кишәрлекләреннән файдаланылмаган һәм кулланылмаган җирләрне ачыклау	Финанслау таләп ителми	Авыл җирлеге Башкарма комитеты	Даими	Башкарма комитет җитәкчесе
15.	Җир кишәрлегенә хокукны тиешенчә файдаланмау сәбәпле, хокукны туктату турындагы материалларны судка җибәрү	Финанслау таләп ителми	Авыл җирлеге Башкарма комитеты	Даими	Башкарма комитет җитәкчесе
16.	Җир кишәрлекләрен экологик хәл шактый начараюга китерә торган куллану фактларын ачыклау	Финанслау таләп ителми	Авыл җирлеге Башкарма комитеты	Даими	Башкарма комитет җитәкчесе

17.	Ашламалар, агулы химикатлар һәм башка куркыныч химик яки биологик матдәләр белән эш итү кагыйдәләрен бозу нәтижәсендә туфракның уңдырышлы катламын агулау, пычрату, бозу яки юк итү фактларын ачыклау	Финанслау таләп ителми	Авыл җирлегә Башкарма комитеты	Даими	Башкарма комитет җитәкчесе
18.	Махсус шартлары булган җир кишәрлекләрен файдалануны, аларны куллануны (саклау, санитар – сак, су саклау һәм башка зоналарны) тикшереп торуну гамәлгә ашыру	Финанслау таләп ителми	Авыл җирлегә Башкарма комитеты	Даими	Башкарма комитет җитәкчесе
19.	Җир законнарын бозу фактлары буенча материалларны РФ законнары белән каралган җаваплылыкка тарту өчен дәүләт теркәве, кадастр һәм картография федераль хезмәте идарәсенә Арча һәм Өтнә районнары буенча муниципальара бүлегенә җибәрү	Финанслау таләп ителми	Авыл җирлегә Башкарма комитеты	Даими	Башкарма комитет җитәкчесе